

31.10.2019

Asianro DKIR/1075/00.05.00/2019
Viite Opetushallituksen lausuntopyyntö OPH-1760-2019
Asia Lausunto Opetushallitukselle ammatillisten perustutkintojen osaamisen arviointikriteereistä

Opetushallitukselle

Muutosehdotukset kriteereihin perusteluineen:

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus esittää seuraavia muutoksia:

- Viides T2-kriteeri muutetaan muotoon: *muuttaa toimintaansa saamansa palautteen ja omien havaintojensa pohjalta*. Viides H3-kriteeri muutetaan muotoon: *Arvioi suoriutumistaan realistisesti hankkimansa palautteen pohjalta*. Perustelu: T2-kriteerin edellyttämä 'palautteen hankkiminen' edellyttää vaativampaa osaamista kuin muutoin tyydyttävään arvosanaan kuuluu.
- Toinen H3-kriteeri muutetaan muotoon: *toimii yhteistyöhakuisesti*. Toinen H4-kriteeri muutetaan muotoon *käyttää tilanteenmukaisia vuorovaikutustapoja*. Toinen K5-kriteeri muutetaan muotoon: *toimii rakentavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa*. Perustelu: Asteikon arvosanojen vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kriteerit eivät sovellu kaikille aloille H3, H4 ja K5 kriteereissä olevat termit 'neuvottelemineen' ja 'työn sopiminen' kuuluvat joidenkin alojen työprosessien ammattitaitovaatimuksiin. Niiden sijaan tulisi löytää sellaiset termit, jotka soveltuvat työyhteisön sekä sisäiseen ja asiakas - ja verkostovuorovaikutukseen että myös tasaveroiseen kohtaamiseen ihmisten kanssa.
- Ensimmäinen H3-kriteeri muutetaan muotoon: *suunnittelee ja toteuttaa työprosessin*. Ensimmäinen H4-kriteeri muutetaan muotoon: *suunnittelee ja toteuttaa samanaikaisia työprosesseja*. Ensimmäinen K5-kriteeri muutetaan muotoon: *suunnittelee, toteuttaa ja kehittää työprosesseja itsenäisesti ja yhteistyöhakuisesti*. Perustelu 1: Useassa kriteereissä mainitaan työprosessi yksikössä. Monella työpaikalla on samanaikaisesti käynnissä useita tutkinnon osaan ja alan työhön kuuluvia työprosesseja. Perustelu 2: Ensimmäisessä K5-kriteerissä termi 'muut toimijat' ei kuulu kriteereihin, koska ammattitaitovaatimuksissa tarvittaessa ilmaistaan keiden kanssa työprosessi toteutuu.

Muut kommentit perustutkintojen osaamisen arviointikriteereistä:

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus pitää tehtyä ehdotusta arviointikriteerien yhtenäistämistä lähtökohtaisesti kannatettavana. Se yksinkertaistaa arvioitsijoiden perehdytystä ja siten tasalaatuistaa arviointia sekä lisää perustutkintojen arvosanojen vertailtavuutta. Mutta se myös tuottaa uusia haasteita arvioitsijoille. Kun osaamisen arviointikriteerit ovat aina samat, niin arvioitsijan tulee jatkossa hallita ja myös osata tulkita tarkasti ammattitaitovaatimusten sisältö. Nyt ammattitaitovaatimuksittain laadittu kriteeristö on sisältänyt myös ammattitaitovaatimusten tulkintaa, mikä on varmistanut työprosessien monipuolisuuden huomioon ottamisen.

Jotta tutkinnon osan sisältämiä työprosesseja voidaan aidosti arvioida yhtenä kokonaisuutena, se edellyttää jatkossa ammattitaitovaatimusten laatimista niin, että työkokonaisuus ja sen työprosessien vaiheet onnistutaan kuvaamaan riittävän tarkasti ja monipuolisesti. Tätä informaatiota on tähän asti ollut mukana ammattitaitovaatimuskohtaisissa kriteereissä.